

Kateřina Kloučková

Lexikln a smantick pole slova cabeza/hlava ve španělštině a v češtině

Posudek vedoucí bakalřsk práce

Kateřina Kloučková si zvolila velmi zajmav téma práce, kter je v kontextu studia Hispanistiky poměrně nov, nicméně vřim, že jeho potenciálu by bylo mořn vyuřivat i do budoucna. Studentka se soustředí na jednoslovn složeniny a odvozen slova, kter mají ve svém základu *cabeza (testa)*, a jejich esk protřsky. Tmto způsobem zkoumá, nakolik je pojem „hlava“ vyuřivn v obou jazycích i v prenesench významech. Práce se vyznačuje přehlednou strukturou a velkm mnořstvm velmi zajímavých informací.

Autorka se drř tradičního uzu, kdy nejprve představuje teoretick vychodiska svého zkoumání, nsledn přistupuje k časti praktick. Teoretick ast t cca 8 stran, coř je u zvren práce hranin, nicméně u daného tématu dle mého názoru obhajiteln dvěma faktory.

Tm prvním jsou teoretick oblasti, do nichř autorčina práce zasahuje. Kateřina Kloučková vychází z kognitivn lingvistiky a vzhledem k typu slov, kter zkoumá, ji pak zajímá také otázka slovotvorby. Ani jedno z těchto témat není předmětem hlubřho zkoumání v bakalřskm cyklu, a autorka se tak s veřkermi informacemi musela seznámit sama prostřednictvm sekundrn literatury. Výklad v teoretick časti odpovd bakalřsk úrovni studia, tj. je pochopiteln poměrně zhuřtn, nicméně autorce se dle mého názoru daří shrnout vře podstatn a vytvořit si dostaten základ pro nsledn zkoumání praktick. Vzhledem k tématu práce zde nicméně postrádám informace o víceslovných pojmenováních.

Nevelk rozsah praktick časti je pak dle mého názoru také kompenzován ast praktickou, kter je metodologicky poměrně nron, protože autorka pracuje hned s několika jazykovými korpusy a prokazuje velmi dobrou schopnost práce s tímto zdrojem jazykového materiálu.

Bez ohledu na poměrně krtk rozsah teoretick časti musím naopak vyzdvihnout způsob porovnávání informací o španělštině a češtině. Ve vtřin prc se setkáváme s přstupem, kdy je nejprve popsána situace ve španělštině, nsledn samostatn situace v češtině a v závěru jsou oba jazyky porovnány. Autorce zde zvolila postup jin, kter na ni kladl vřř nároky, ale je dle mého názoru pro čtenáře přehlednjř: věnuje se otázkám slovotvorby v češtině i španělštině zároveň a přstupy porovnává napřch celou kapitolou, coř vytváří dojem ucelenosti a čtenář si učiní lepř představu o shodách a rozdílech mezi oběma jazyky.

Stěžejní část práce tvoří prakticky pojatá kapitola č. 6, již velmi vhodně doplňuje „Závěr“ (kapitola 7). Autorka se věnuje jednoslovným složeninám i odvozeným slovům obsahujícím základ *cabeza (testa)* a tyto porovnává s jejich českými překlady. Při analýze plně využívá možností, které nabízí jednojazyčné i paralelní korpusy. Nejprve definuje slovo prostřednictvím *DLE*, přidává jeho české protějšky nalezené ve španělsko-českých slovnících a následně tyto informace porovnává s daty z korpusu. Pracuje s paralelním korpusem *InterCorp*, kde zkoumá české překlady španělského slova, tuto analýzu často výborně doplňuje zpětnou analýzou španělských protějšků českých slov, které se v překladech objevovaly ve větší míře. Kde je to vhodné, porovnává také frekvenci španělského slova a jeho českého protějšku na srovnatelných webových korpusech *Araneum Hispanicum Maius* a *Araneum Bohemicum Maius*. Konečně v některých případech porovnává i dvě španělská synonyma na korpusu *CORPES XXI*.

Tento způsob analýzy kladl na autorku poměrně vysoké nároky. Krom zvládnutí technické stránky práce s korpusy bylo především zapotřebí u každého slova zvážit, které korpusy jsou pro jeho zkoumání vůbec relevantní. Analýza nemohla být u všech slov analogická, neboť situace, s nimiž se autorka při analýze setkávala, byly rovněž velmi různorodé: v některých případech si slovníkové překlady i překlad dominující na *InterCorpu* odpovídaly, v některých případech naopak *InterCorp* odhalil významy španělského slova, které slovníky nepostihly. V některých případech odpovídaly španělskému slovu primárně dva nebo i více českých protějšků, přičemž ne vždy se jednalo o složeniny nebo slova odvozená. Autorka zároveň musela přihlížet jednak k formální stránce českého protějšku (soustředí se na jednoslovné složeniny a odvozená slova), na druhé straně však nemohla ponechat stranu ani česká frazeologická spojení, která mnohdy odpovídala španělskému jednoslovnému protějšku, zejména pokud tato zřetelně odkazovala k pojmu hlavy (nebo její části).

Autorka si se všemi těmito úskalími poradila dle mého názoru velmi dobře a výsledkem je práce, která je pro mne jako čtenáře skutečně zajímavá a v mnohém překvapivá. Přestože téma bylo voleno na základě konzultace, přiznávám, že mne samotnou udivilo, jak velké množství informací bylo nakonec možné z korpusů získat a kolik podnětů pro další zkoumání toto téma, případně témata do značné míry analogická, skýtají.

K formální stránce práce nemám výhrad. Struktura je přehledná, překlepů nacházím minimum. Autorčino vyjadřování je kultivované a odpovídá stylu odborných prací.

Náměty k obhajobě:

- Která zjištění, k nimž během psaní práce došla, považuje sama autorka za překvapivá?
- Nabízí podle ní zvolené téma, s výjimkou otázky užití slova *hlava* ve frazeologii, ještě nějaký další prostor pro zkoumání? A jaká jiná slova podle ní mohou skýtat podobný potenciál pro kontrastivní analýzu lexikálního a sémantického pole?

Jako celek hodnotím práci jako zdařilou, zejména praktická část je výborně zpracovaná a mohla by sloužit jako ukázka toho, jak lze na bakalářské úrovni zdařile získávat vlastní jazykový materiál k analýze za použití většího množství jazykových korpusů. Práci doporučuji k obhajobě a předběžně hodnotím známkou *výborně*.

V Praze 5. června 2023

PhDr. Dana Kratochvílová, Ph.D.